

Over normen en waarden wordt voornamelijk gediscussieerd, deugden worden beoefend. Daarom willen wij op de Kennemerpoort aandacht besteden aan een eigentijdse invulling van deugden zoals: respect voor mensen, dieren en dingen, acceptatie van verschillen, vriendschap, zachtmoedigheid, verantwoordelijkheid, zelfrelativering, inlevingsvermogen, geduld, humor etc. (een aantal van deze aspecten wordt ook genoemd op blz.5 van de Schoolgids).

Waarden en normen zijn geen zaken waar je alleen maar over praat, maar het zijn dingen die je doet. Het wordt een deel van jezelf, een deugd.

De werkwijze 'de Vreedzame School' wordt gehanteerd in groep 1 t/m 8 sinds 2005.

Omgangscode kinderen

Deel 1: Gewenst Gedrag van de kinderen

Wat verwachten we van de kinderen;

- Kinderen zijn vriendelijk tegen anderen, ze zeggen: hallo, dankjewel, alsjeblieft, het spijt me etc.
- Kinderen weten dat ze soms even moet wachten voordat iemand aandacht kan geven.
- Kinderen kunnen zonder hulp het toilet bezoeken, wassen na afloop hun handen laten na gebruik het toilet netjes achter.
- Kinderen zijn eerlijk, komen op tijd, en zijn respectvol tegenover andere kinderen en volwassenen.
- Kinderen zijn zorgvuldig met eigen en andermans spullen.
- Kinderen ruimen hun spullen netjes op en gooien afval in de afvalbak.

Pesten

Op de Kennemerpoort werken we met de officieel goedgekeurde methode de Vreedzame school. We werken hiermee pro-actief om pesten te voorkomen, maar ook om kinderen handvatten te geven als er wel wordt gepest.

- Wij volgen op school een vijfsporenbeleid: nadat we zien dat er gepest wordt, doen de leerkrachten samen met de kinderen het volgende; in ieder geval punt 1, 2 en 3. De anti-pest coördinator (verplicht per 2015) speelt hierin ook een rol. De opbouw is als volgt:
 1. De leerkracht ziet of hoort dat er iemand gepest wordt in de groep. De afspraken van de gouden 5 regels worden weer besproken. De leerkracht zorg ervoor dat de groep achter de afspraken staat. Meester of juf zorgt ervoor dat de gepeste zich weer veilig voelt.
 2. De leerkracht spreekt de middengroep (weten het wel, maar doen niet mee) aan.
 3. Als het gedrag door gaat, dan heeft de leerkracht een individueel gesprek met de pester, met de gepeste en worden er afspraken gemaakt. (de ouders worden geïnformeerd)
 4. Als de meester of juf of de directie het nodig vindt, wordt een gesprek met de ouders geregeld.
 5. De school kan verwijzen naar hulp van buitenaf (expertise van de onderwijsexpert uit het SWV / of andere instanties zoals jeugdzorg en centrum jeugd en gezin).

N.B. Bij herhaaldelijk pestgedrag of gewelddadig gedrag zijn er sancties.

Vooraf in de bovenbouw kunnen de stappen 1,2 en 3 uitgevoerd worden met de 'Oplossingsgerichte methode'. Met deze methode wordt een grote groep kinderen er verantwoordelijk voor dat het pesten stopt.

De 'Oplossingsgerichte methode'.

Uitgangspunt zijn de positieve acties die de leerlingen gaan bedenken om het pesten te stoppen (het gaat niet om de negatieve emoties die bij pesten komen kijken).

Uitgangspunten van de vreedzame school bij ongewenst gedrag

** De leerlingen betrekken bij het probleem, niet alleen de 'probleem leerling', maar ook de andere leerlingen*

** Oplossingsgericht*

** De positieve invloed van leeftijdsgenoten benutten*

** Focus op de relatie met de groep*

**Verantwoordelijkheid en zorgen voor elkaar*

Belangrijke elementen van de oplossingsgerichte aanpak zijn:

** Geen schuld, verwijten of straf*

** Uitgaan van het goede in ieder kind*

** Aanmoedigen van empathie*

** Iedereen is verantwoordelijk*

** Snel, positief en oplossingsgericht*

** De pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen*

Aanpak:

stap 1: Gesprek met het gepeste kind. De meester of juf (of een teamlid van de school) praat met het gepeste kind over de situatie, vraagt of hij of zij hulp wil, en stelt met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van zo'n 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook pesters of meelopers of buitenstaanders; liefst ook een verdeling van jongens en meisjes.

Stap 2: Gesprek met de steungroep (zonder de gepeste leerling). In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel het pesten te stoppen.

Stap 3: Tweede gesprek met de gepeste. Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.

Stap 4: Tweede gesprek met de steungroep. Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.

Soms moet deze cyclus nog een of meerdere keren herhaald worden om ervoor te zorgen dat het pesten stopt.

Als ouders thuis bij hun kind signalen zien of horen dat zij/hij wordt gepest op school rekenen wij erop dat ouders contact opnemen met de leerkracht. Pesten vindt vaak in het geniep plaats, wat het extra moeilijk maakt voor leerkrachten om het pesten te signaleren.

Deel 2: Gewenst Gedrag kinderen en de rol van leerkrachten

Gouden regel 1

- **Teamleden accepteren pesten niet, laten dit merken, nemen klachten hieromtrent altijd serieus (hoor en wederhoor) en ondernemen actie zodra zich een pestprobleem voordoet; er wordt direct gerefereerd aan de omgangscodes die in elke klas hangt.**

Gouden regel 2

- **In elke klas hangt de uitgewerkte omgangscodes (ook bij lagere groepen, ter informatie aan ouders). Naam van deze regels: 'de belangrijke 5'**

Algemeen:

- Van de teamleden wordt verwacht normen en waarden die wij op school hoog achten te bewaken, vóór te leven in gedrag en over te brengen aan de kinderen.
- Alle teamleden kunnen kinderen (ook die niet in hun groep zitten) op hun gedrag aanspreken (bijv.: niet trekken / duwen / slaan / schelden) Indien kinderen aangesproken worden op hun gedrag: doe het in gespreksvorm, leg uit en vraag *hoe het anders kan*.
- Teamleden proberen het onderscheid tussen plagen en pesten te bewaken; in pesten zit altijd iets van dreiging, veel herhaling en er is een slachtoffer.
- Teamleden (en kinderen onderling) geven kinderen geen bijnamen, noemen kinderen bij hun voornaam, communiceren met kinderen op een manier die je zelf ook acceptabel vindt (vertoond gedrag krijg je terug). Cynisme mag geen leraar-houding worden / zijn.
- Er wordt nooit gediscrimineerd; ook niet in de vorm van 'foute' grappen.
- Leerlingen (en hun klachten) worden serieus genomen - teamleden doen altijd navraag en trekken geen voorbarige conclusies. Hoar en wederhoor is belangrijk. *Hoe* is het gekomen?
- Als iemand last heeft van pesten en kinderen vertellen dat aan juf of meester is dat geen klikken (de middengroep moet mee met goed gedrag!).
- Er is op school informatie aanwezig vanuit de Vreedzame School en HVO rond het thema *pesten* - hieruit kunnen teamleden putten en gebruik maken van materialen (of aan ouders verstrekken), maar wij streven ernaar gedrag te verinnerlijken.
- Leerkrachten nemen op tijd contact op met de coördinator veilige school bij pestgedrag in een groep.

Ten aanzien van sancties ('straf'):

- Er wordt altijd met het slachtoffer en pester gesproken; afhankelijk van de ernst worden ouders ingelicht. Er wordt een aantekening gemaakt in het Esis-dossier
- Kleuters krijgen als uiterste maatregel: apart zetten / even niet meedoen maar altijd binnen het zicht. Informeer de ouders over het gedrag en noteren in het Esis-dossier - informeer bij herhaaldgedrag ook IB / directie.
- Maatregelen voor kinderen uit hogere groepen; afhankelijk van de situatie - wel met het doel de leerling weer in het sociaal goede spoor te krijgen; in de groep even apart zitten, gesprek na schooltijd, tijdelijk bij een buurklas neerzetten. Zo spoedig mogelijk ouders inlichten en betrekken bij gedragsprobleem.
- Vuistregel is: niet aan de kinderen komen (bij ruzie en / of driftbuien). Tot rust brengen is wenselijker. Maar: als er gevaar is voor de medeleerling(en) dan kun je ingrijpen

Er moet eerst gewaarschuwd worden en uitgelegd worden waarom je iets doet als leraar: omarmen op een veilige manier, meevoeren.

Afspraken omtrent lerarengedrag:

- De teamleden hebben onderling als vanzelfsprekend contact over de kinderen en hun gedrag; licht je collega in over gedrag van kinderen uit zijn / haar groep. Duo's dragen dit altijd over.
- Indien we vinden dat normen / grenzen overschreden zijn lichten we altijd, en zo snel mogelijk, de ouders in – liefst nog voor het einde van de schooldag.
- Van extreme wangedragingen worden aantekeningen gemaakt in het Esis-dossier - volgens het daar geldende protocol.
- Teamleden spreken elkaar in het bijzijn van de kinderen en of ouders *nooit* tegen; nadien is altijd overleg om bij te sturen of feedback te geven.

Contactpersonen / vertrouwenspersoon / klachtenprotocol

- Leerlingen en ouders weten wie de contactpersonen binnen de school zijn (jaarlijks vermeld in de Schoolgids), alsook wie de onafhankelijke vertrouwenspersoon is (ook in de Schoolgids). De vertrouwenspersoon komt aan het begin van het schooljaar bij elke groep (vanaf groep 5) vertellen wie hij/zij is en vertelt dat kinderen welkom zijn om bij hem/haar aan te kloppen, indien dit nodig lijkt.
- Voor leerlingen en ouders geldt een klachtenprotocol; gepubliceerd op de website.
- Indien conflicten met ouders en een teamlid uitgesproken dienen te worden is het raadzaam er een collega bij te vragen als 'waarnemer / luisteraar'.

Omgangsprotocol in de groepen

- In de eerste schoolweek wordt een gedragsmanifest opgemaakt. Dit noemen we *Omgangscode. 'de belangrijke 5'*. De kinderen benoemen de zaken die geregeld moeten worden, de leerkracht bewaakt of alle hierna (pag. 4-5) genoemde punten terugkomen.
- Uitgangspunt **is gewenst gedrag!!** Dit kun je namelijk belonen en alles waarvoor een verbod geldt kun je slechts bestraffen.
- Wat moet er zeker in de korte (maar alles omvattende) afspraken van het *Omgangscode* staan? Zie volgende pagina: pag. 4-5

De Omgangscode die in de klas hangt bevat in elk geval:

Waar het om gaat:

Ik doe tegen een ander, zoals ik wil dat de ander tegen mij doet.

'De belangrijke 5'

Omschrijving	Steekwoord
Respect hebben voor de ander; persoonlijkheid, uiterlijk, taal, geloof, accepteer verschillen. Wees: beleefd, open, eerlijk, sportief, samenwerkend, hulpvaardig, houd rekening met elkaar	<u>Respect tonen</u>
De ander met rust laten als hij / zij dit wenst (werk / of spel); stoppen met verstoren.	<u>Met rust laten.</u>

Stop is stop.	
Oplossingen bedenken voor ruzies en of problemen; praat het uit. Nooit met een groep(je) tegen één individu. Niemand buitensluiten. Elkaar helpen.	Zelf en samen tot <u>oplossingen</u> komen
Geen oude koeien uit de sloot halen als excuus voor fout gedrag. Zet een streep onder een ruzie.	Excuses maken, <u>vergeven en</u> vergeten
De ander geen pijn doen (fysiek - psychisch) Briefjes schrijven over anderen en roddelen / fluisteren vermijden. Cyberpesten – telefoonpesten aan de kaak stellen (WhatsApp etc.) Roddelen en kwaadschrijven achterwege laten. Spreek je uit als je gepest wordt of als iemand anders het slachtoffer is.	Geen geweld gebruiken

Deze omgangscodes worden zichtbaar (- het hele jaar - op papier geprint - in mooie opmaak) in de groep gehangen; ouders en kinderen weten ervan. Er wordt melding van gemaakt in de Schoolgids. De kinderen zetten hun naam (v.a. groep 3) onder het omgangsprotocol als teken dat ze meehelpen deze gedragscode te volgen.